

Gemeente Heerhugowaard
Aan mevrouw L. Waltmann - van Andel
Postbus 390
1700 AJ HEERHUGOWAARD

doorkiesnummer (070) 310 3800	uw kenmerk	datum 28 november 2014
onderwerp Samenvatting Benchmark Wmo over 2013	ons kenmerk Wmo-2711-4129	bijlage(n) --

Geachte mevrouw Waltmann,

De gemeente Heerhugowaard heeft in 2014 deelgenomen aan de Benchmark Wmo en aan de Monitor Wmo-voorzieningen. In deze brief treft u een samenvatting met de belangrijkste resultaten van de Basisbenchmark Wmo en de Monitor Wmo-voorzieningen. Er wordt teruggeblikt op 2013.

Benchmark Wmo

De gemeente Heerhugowaard heeft in 2013 deelgenomen aan de Benchmark Wmo. In het rapport van de basisbenchmark wordt met behulp van thermometers weergegeven hoe de gemeente presteert op de verschillende prestatievelden van de Wmo in verhouding tot de overige deelnemers aan de benchmark. Deze thermometers zijn gebaseerd op de vragen uit de basisvragenlijst, aangevuld met enkele gegevens van externe bronnen. Het accent ligt op (totstandkoming van) beleid, (instrumenten voor) de uitvoering en monitoring van de uitvoering. Zo kan de gemeente snel zien hoe hoog de gemeente scoort en hoe ze zich verhoudt tot andere gemeenten. De gemeente kan dus hoger of lager dan het gemiddelde van de benchmark scores.

De benchmark heeft een drietal doelen:

- verbeteren door vergelijken,
- leren van elkaar en
- het bieden van een instrument voor de horizontale verantwoording.

Deelname aan de Benchmark Wmo levert relevante informatie op voor alle negen prestatievelden van de Wmo. De gemeente krijgt zicht op de eigen prestaties, maar vergelijkt die ook met die van 85 andere gemeenten.

Op de algemene Wmo-thermometer, waarin alle thermometers zijn meegenomen, scoort Heerhugowaard ongeveer gelijk aan het gemiddelde van de grootteklasse en iets hoger dan het benchmarkgemiddelde. Op sommige thermometers scoort de gemeente hoger dan het gemiddelde en op sommige thermometers lager. In deze samenvatting zal per thermometer de score worden weergegeven en welke indicatoren daarop van invloed zijn.

Beleidsparticipatiethermometer

Deze thermometer geeft aan hoe breed en intensief de beleidsparticipatie is opgezet. Daarnaast is ook gekeken naar de samenstelling van de Wmo-raad. Op enkele indicatoren scoort de gemeente hoog. De gemeente betreft haar inwoners actief bij het beleid, bijvoorbeeld door overleg en contact met diverse raden en panels. Alle beslissingen en resultaten van onderzoeken worden naar de burgers gecommuniceerd. De totaalscore op de beleidsthermometer is echter iets lager dan gemiddeld. Dit komt voornamelijk doordat in de Wmo-raad geen specifieke Wmo-doelgroepen worden vertegenwoordigd. Daarnaast worden de verschillende raden en panels bij minder fasen van de beleidscyclus betrokken dan gemiddeld.

Maatschappelijke participatie

Maatschappelijke participatie wordt niet door middel van een thermometer weergegeven. De indicatoren voor maatschappelijke participatie zijn deels achtergrondvariabelen die door Wmo-beleid maar moeilijk te beïnvloeden zijn.

Het aandeel ouderen in Heerhugowaard is een paar procentpunten kleiner dan gemiddeld. Er zijn relatief iets minder mensen met een bijstandsuitkering, minder huishoudens met een laag inkomen en minder kinderen in een uitkeringsgezin. De arbeidsparticipatie ligt iets hoger dan het gemiddelde. De jeugdwerkloosheid is gemiddeld.

De ervaren gezondheid is gelijk aan het gemiddelde. Het aantal kinderen met een handicap is ook gemiddeld. Opvallend is dat zowel onder jongeren als ouderen er minder mensen zijn met een of meerdere lichamelijke beperkingen.

Leefbaarheidsthermometer (prestatieveld 1)

Bij leefbaarheid gaat het om het bevorderen van de sociale samenhang en de leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten. De thermometerscore van de gemeente Heerhugowaard voor leefbaarheid is lager dan de scores van de gemeentegrootteklasse en de benchmark. In vergelijking met andere gemeenten kent Heerhugowaard minder fysieke verloedering, onveiligheidsbeleving en sociale overlast. Hierop scoort de gemeente dus beter dan gemiddeld. Op de andere indicatoren voor leefbaarheid scoort de gemeente echter iets lager dan andere gemeenten. Op het gebied van de sociale kwaliteit doet de gemeente het iets minder goed. De gemeente onderneemt daarnaast minder activiteiten om de leefbaarheid in wijken en buurten te bevorderen, zoals het bevorderen van (vrijwillig) buurtbeheer en buurttoezicht. Bij de tevredenheid over de fysieke collectieve voorzieningen is men in vergelijking met andere gemeenten minder tevreden over het onderhoud van perken, plantsoenen en parken. De afspraken op het gebied van leefbaarheid met woningcorporaties worden (nog) niet met alle corporaties gemaakt. Over een aantal thema's omtrent leefbaarheid worden (nog) geen afspraken gemaakt met woningcorporaties, zoals over onder andere leegstand, illegale bewoning, opslag en afval en speeltuinen.

Jeugdthermometer (prestatieveld 2)

Bij jeugd gaat het om op preventie gerichte ondersteuning voor jeugdigen met opgroei problemen en ouders met opvoedproblemen. De thermometerscore op de jeugdthermometer is net iets lager dan de score van de gemeentegrootteklasse en de score van de benchmark. Op een aantal indicatoren scoort de gemeente hoog. In de gemeente Heerhugowaard worden relatief veel faciliteiten geboden bij opvoedondersteuning. De gemeente heeft daarbij goed zicht op het gebruik van verschillende vormen van opvoedondersteuning. In het CJG zijn de baliemedewerkers geschoold in vraagverheldering en registreren zij het aantal bezoekers en de aard van hun vragen. Ook kunnen ouders meteen een doorverwijzingsafpraak meekrijgen. Daarnaast is er zicht op het verzuim van leerplichtige leerlingen.

Er zijn ook indicatoren waar de gemeente lager op scoort dan gemiddeld. De gemeente heeft zelf geen preventief verzuimbeleid ontwikkeld. Daarnaast is er geen zicht op het aantal jongeren in de jeugdreclassering en in justitiële inrichtingen/JeugdzorgPlus.

*Thermometer toegang en oplossingen voor Wmo-ondersteuningsvragen
(prestatievelden 3 & 6)*

Deze thermometer draait om informatie, advies, cliëntondersteuning en het leveren van voorzieningen aan mensen met een lichamelijke of psychische beperking. De score van de gemeente Heerhugowaard op de thermometer Wmo-ondersteuning is gemiddeld. Op een aantal indicatoren scoort de gemeente goed. De gemeente biedt een groot scala aan faciliteiten voor cliëntondersteuning. De gemeente doet het ook zeer goed op het gebied van communicatie over onder andere de inzet van de nieuwe gekantelde werkwijze. Er is goed zicht op het aantal meldingen, keukentafelgesprekken en het aantal aanvragen. Alle gespreksvoerders voldoen aan het competentieprofiel dat in het kader van de Kanteling is opgesteld.

Er zijn ook enkele aandachtspunten. Er wordt wel een gespreksverslag opgesteld, maar de cliënten ontvangen dit niet. Daarnaast is er geen zicht op de aard van de oplossingen. De gemeente heeft hierdoor niet in beeld hoeveel cliënten het advies krijgen om hun probleem op eigen kracht op te lossen, met behulp van hun netwerk of door gebruik te maken van algemene of collectieve voorzieningen. Er is niet altijd sprake van nazorg, waardoor de gemeente niet weet of de adviezen zonder individuele voorzieningen zijn opgevolgd.

Mantelzorg thermometer (prestatieveld 4)

Gemeente Heerhugowaard scoort een stuk hoger dan gemiddeld op de mantelzorgthermometer. Op vrijwel alle indicatoren scoort de gemeente hoger. De gemeente biedt de mantelzorgers een groot scala aan ondersteuningsmogelijkheden aan. Er is ondersteuning specifiek gericht op jonge mantelzorgers en mantelzorgers van GGZ-cliënten. De gemeente heeft ook zicht op het gebruik van deze ondersteuning en weet hoeveel mantelzorgers er zijn bereikt. De gemeente zoekt actief het contact op met mantelzorgers, bijvoorbeeld door te vragen of ze aanwezig willen zijn bij het keukentafelgesprek. Ook is er in de uitvoering van het mantelzorgbeleid contact met verschillende relevante organisaties. De gemeente beschikt over voldoende plaatsen voor respijtzorg.

Vrijwilligerswerk thermometer (prestatieveld 4)

In aansluiting op de mantelzorgthermometer scoort de gemeente Heerhugowaard ook goed op de vrijwilligersthermometer. Dit komt vooral door het brede aanbod van ondersteuningsmogelijkheden voor vrijwilligers en het zicht op het gebruik ervan. Een aandachtspunt is dat de gemeente beperkt zicht heeft op vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties met een ondersteuningsbehoefte en de aard van deze ondersteuningsbehoefte.

Thermometer Wonen, zorg en toegankelijkheid (prestatievelid 5)

Bij dit thema gaat het om het bevorderen van deelname aan het maatschappelijke verkeer en het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem. De gemeente scoort ongeveer gelijk aan de gemiddelden van de benchmark en grootteklasse. Er is een ruim aanbod van algemene voorzieningen aanwezig. De gemeente voert beleid op levensloopbestendig en aanpasbaar bouwen en afspraken hierover zijn schriftelijk vastgelegd. Daarnaast meet de gemeente de tevredenheid over de toegankelijkheid van ruimten, gebouwen en het openbaar vervoer. Een aandachtspunt is dat er op het punt van toegankelijkheid geen schriftelijk vastgelegde afspraken zijn gemaakt.

Opvangthermometer (prestatievelden 7, 8 en 9)

Op de opvangthermometer scoort Heerhugowaard iets lager dan de grootteklasse en ongeveer gelijk aan de benchmark. Opvang heeft betrekking op de opvang en ondersteuning van dak- en thuislozen, slachtoffers van huiselijk geweld, zorgwekkende zorgmijders en verslaafden, met als doel dat ook zij kunnen deelnemen aan de samenleving. De gemeente Heerhugowaard is een regiogemeente en werkt samen met de centrumgemeente om een passend aanbod binnen de gemeente te organiseren. De centrumgemeente heeft hierin een coördinerende rol. Regiogemeenten hebben een verantwoordelijkheid in het realiseren van preventie, toeleiding en nazorg.

Op een aantal indicatoren scoort de gemeente relatief hoog. Meldingen van huiselijk geweld worden vanuit de politie altijd doorgegeven aan het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld. Er is een lokaal zorgnetwerk dat gericht is op casuïstiekbespreking. Er is daarnaast grotendeels zicht op de doelgroepen van de prestatievelden 7, 8 en 9. Er zijn afspraken gemaakt met woningcorporaties over de beschikbaarheid van (begeleide) woningen voor deze doelgroepen.

Er zijn ook enkele aandachtspunten. Er zijn onvoldoende plaatsen in de maatschappelijke opvang. De inzet op nazorg is beperkt. Er wordt bijvoorbeeld geen praktische ondersteuning geboden bij huisvesting of administratie.

Wmo-voorzieningen

In het rapport over de individuele voorzieningen wordt nader ingegaan op de aantallen en uitgaven van individuele voorzieningen, waarbij de resultaten van de gemeente Heerhugowaard worden afgezet tegen voorgaande jaren en de resultaten van de benchmark. Onderstaand worden de belangrijkste en/of opvallendste zaken besproken. In het totaalbeeld valt op dat de programmakosten van de gemeenten al jaren lager liggen dan in de referentiegroep en dat de dalende trend van de afgelopen jaren

doorzet. Zowel voor hulp bij het huishouden als voor Wrv-voorzieningen is een daling in de programmakosten te zien. In vergelijking met de referentiegroep gaat in Heerhugowaard een kleiner deel van de uitgaven naar hulp bij het huishouden. Net als in de meeste andere gemeenten vraagt Heerhugowaard voor alle individuele voorzieningen een eigen bijdrage.

Uitvoering

De uitvoeringskosten (directe personeelskosten, kosten externe indicatie en overige kosten) per inwoner zijn voor de gemeente Heerhugowaard lager dan voor de referentiegroep. In vergelijking met de referentiegemeenten heeft Heerhugowaard iets meer fte in uitvoerend personeel en iets minder in ondersteunend personeel en overhead.

Hulp bij het huishouden

De uitgaven voor hulp bij het huishouden zijn zowel per inwoner als per cliënt lager dan gemiddeld en ten opzichte van vorig jaar gedaald. De gemiddelde uitgave aan hulp bij het huishouden per cliënt in natura is € 3.021 (referentiegroep € 3.336) en in pgb € 3.564 (referentiegroep € 3.233). De uitgaven aan hulp in natura zijn dus lager dan gemiddeld en de uitgaven aan pgb hoger dan gemiddeld. Het aantal geleverde uren speelt hierin een grote rol; er worden minder uren in natura toegekend dan in de referentiegroep en juist meer uren pgb.

In verhouding met het aantal 75-plussers in de gemeente zijn er minder cliënten dan verwacht. In verhouding met het aantal cliënten zijn de uitgaven en geleverde uren relatief laag.

Wrv-voorzieningen

Het aantal aanvragen voor Wrv-voorzieningen per 1.000 inwoners is ongeveer gelijk aan de referentiegroep. Ook bij de Wrv-voorzieningen zijn de uitgaven per inwoner en per cliënt lager dan in de referentiegroep. Net als bij hulp bij het huishouden is er een dalende trend te zien in de uitgaven.

In verhouding met het aantal 75-plussers hebben weinig inwoners een Wrv-voorziening. Dit wil zeggen dat gemeenten met een vergelijkbaar aandeel 75-plussers veel meer Wrv-voorzieningen hebben verstrekt. De uitgaven zijn relatief hoog. De gemeente geeft dus relatief veel uit aan Wrv-voorzieningen terwijl een kleinere groep dan verwacht er gebruik van maakt.

Wat in de uitgaven per type voorziening opvalt, is dat de uitgaven aan collectief vervoer per cliënt veel hoger zijn dan in de referentiegroep: € 1.408 versus € 345. De uitgaven per inwoner aan collectief vervoer zijn ook als enige niet of nauwelijks gedaald ten opzichte van vorig jaar.

Met bovenstaande heeft u een beeld van de meest opvallende uitkomsten uit de Benchmark Wmo en het rapport Wmo-voorzieningen.

Als er vragen of opmerkingen zijn, dan kunt u deze stellen aan uw accountmanager Naomi Meys.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'A.G.A. Pons', written over a horizontal line.

drs. A.G.A. Pons
Projectleider Benchmark Wmo